

Verksamhetsberättelse för Naturskyddsföreningen i Falun 2024

Medlemmar

Följande antal personer har varit medlemmar under 2024 (jämförelse med 2023 inom parentes): Totalt antal medlemmar är 1856 (1885), en minskning med 1,5%. Det är 1221 fullbetalande medlemmar och 634 familjemedlemmar.

Styrelsen

Efter årsmötet i mars 2024 har styrelsen bestått av följande medlemmar:

Christine Riedwyl – ordförande
Chris Bales – kassör
Birgitta Johansson – ledamot
Eva Bååth-Holmqvist – ledamot
Jon Frank - ledamot
Petter Cohen-ledamot
Benny Westerlund - ledamot
Karin Enocson -suppleant

Styrelsen har under året haft elva protokollförda möten. Däremellan har även olika arbetsgrupper träffats, t ex EU gruppen, inför miljövänliga veckan, skogsgruppen, fashion for future

Så här arbetar styrelsen i Falun

Styrelsen strävar efter att fördela ansvaret inom gruppen. Man turas till exempel om med att kalla till och leda styrelsemöten, anteckna och följa upp det som beslutats. Möte hålls normalt en gång i månaden, däremellan kan mindre arbetsgrupper träffas. Ambitionen är att låta lusten till arbetet vara viktigare än plikten till uppgifterna. Ordförande strävar efter att delegera uppdrag och kontakter till andra styrelsemedlemmar eller till andra i föreningen. Tanken är att den som har mest sakkunskap eller intresse i en fråga fortsättningsvis utgör ansiktet utåt mot allmänhet och media i de frågor där föreningen är aktiv. Styrelsen bedriver också en viss lobbyverksamhet, exempelvis i form av regelbundna träffar med kommunledningen. Här försöker styrelsen följa upp vallöftena och andra utfästelser.

Styrelsen jobbar även med medlemsinriktade aktiviteter och anordnar bland annat föreläsningar, lärorika utflykter, medlemsträffar och naturupplevelser. En viktig del av styrelsens arbete är att göra föreningens ståndpunkter kända för allmänheten genom insändare, initiativ till offentliga debatter, föredrag och publicering av politiska enkäter. Nedan följer en kort redovisning av våra arrangemang under året, indelad i följande områden: Hållbar konsumtion, natursnokarna, samhällsplanering och påverkan, ängar och slätter, skog, föredrag/utbildning, utflykter, föreningsutveckling samt kontakt med medlemmar och allmänheten.

Under 2024 har vi lagt särskilt fokus på EU-valet för att mobilisera så många som möjligt att gå och rösta. Genom olika aktiviteter och samarbeten syftade vi till att sätta klimat- och miljöfrågor på valagendan, samt att synas i media och nå ut till en bredare publik.

Hållbar konsumtion

27/4 Klädbytdag

Runt 280 personer deltog i klädbytet i Kristineskolans gymnastiksal. Nytt för i år var att all inlämning och själva bytet skedde samma dag. Fördelen med detta är att hyran för hallen blir betydligt lägre. Dessutom är det tidsbesparande för folk att lämna in och byta under samma dag. Vi passade också på att dela ut infomaterial om EU-valet, medan folk väntade på att bli insläppta. På församlingshemmet Mariagården ordnade Karin Enocsons klass ett café. Där erbjöd ett uf-företag även textilpyssel och åk 9 från Innovitaskolan hade en liten utställning med remake-plagg.

Vecka 40: Miljövänliga veckan (numera green action week)

“Max 5” var temat för årets miljövänliga vecka med budskapet “Köphetsen är dålig för både dig och planeten. Var med och ta tillbaka makten över garderoben. Köp max 5 nyproducerade plagg på ett år “ .. I anslutning till en stor klädhög i centrala Falun informerade Karin och Benny om problemen med den stora klädproduktionen. Även flera medlemmar och personer från Rebellmammorna deltog. Besökare gavs också möjlighet att delta i en tävling (vilket runt 100 personer gjorde). Birgitta skrev en insändare som publicerades i DD och hjälpte till med logistik.

24/11 Fashion for future

Vi initierade ett samarbete med creative coach på Kulturhuset tio14. Syftet med evenemanget var att uppmärksamma konsumtionshetsen, som blir särskilt tydlig under black friday-veckan. Runt 200 personer deltog i vårt klädbyte, där även barnkläder ingick. Vi hade dessutom en aktivitet kring Max5 kampanjen. Ett stort antal andra föreningar och organisationer presenterade sina verksamheter och hade workshops, bl. a. Fair trade, Rebellmammorna och Fridays for Future. Ett uf-företag gjorde en modeshow med kläder som de hade sytt om /gjort om/remejkat- Detta stora, välordnade och kreativa evenemang fick tyvärr alldeles för få besökare, mycket pga av försenad marknadsföring och dessutom vackert väder.

Natursnokarna – för barn och deras vuxna

Natursnokarna har under året haft 7 träffar med olika teman:

11/2 - Spår av djur (17 barn + 16 vuxna)

17/3 - Påskpyssel (17 barn + 15 vuxna)

21/4 - Fåglar (20 barn + 21 vuxna)

26/5 - Arter (3 barn + 5 vuxna)

15/9 - Smådjur (16 barn + 17 vuxna)

20/10 - Mossor och lavar (16 barn + 12 vuxna)

24/11 - Djuren på vintern (11 barn + 12 vuxna)

Ledare under året har varit Eva Allhed, Ulla Raatamaa, Ingegerd Runesson och Eva Bååth-Holmqvist. Ibland två, ibland tre av oss. Ibland har vi varit alla fyra och även lånat in Ingegerds barnbarn Hanna och Nils som hjälpledare. Vi har också engagerat grillhjälp två gånger, när vi bjudit på korv med bröd.

Uppslutningen har varit god med 11-20 barn varje gång utom träffen i maj då det bara kom 3 barn. Det kan ha berott på att det var Mors Dag. Vi tänker på det inför nästa år. Som vanligt har det varit både gamla och nya familjer som deltagit.

Under hösten var Eva B till Stockholm på 2024 års Snokledarträff. Den var trevlig som vanligt med många nya idéer.

Alla, barn, föräldrar och ledare, är överens om att det har varit givande och roliga träffar. I år, liksom tidigare år, har träffarna varit gratis och utan anmälan.

Samhällsplanering och påverkan

Aktiviteter kring EU-valet

I samband med EU valet i juni - med start redan under januari - bidrog föreningen med mycket tid och kraft för att påverka opinionen. Rösta för en stark miljö- och klimatpolitik var vårt budskap.

- 16/1 och 17/1 Medlemsmöte och första kampanjgruppsmöte, därefter ytterligare fem planeringsmöten
- 7/1 **Föreläsning med David Erlandsson** på Stadsbiblioteket, ca. 100 deltagare
- 22/4 Info och samtal på enkel svenska på Stadsbiblioteket. Runt 40 personer deltog. Partierna presenterade ståndpunkter och deltog i rundabordsdiskussioner.
- **7/6 Deltagande i Åfesten:** Jazzband med mellansnack i form av intervjuer med engagerade klimatföreträdare. Propaganda för Naturskyddsföreningen genom deltagande (och vinst) i det så kallade Å-racet för fyrmanna kanadensare.
- Annonser i lokala annonsbladet
- Flygbladsutdelning på gator och torg i Falun/ Svärdsjö/ Bjursås i samband med Naturskyddsföreningens Klädbyttardag, Fridays for Future; Global andra event.
- Utdelning i postlådor.
- Två längre debatt/insändarartiklar i Dala-demokraten och en i Falukuriren (januari, april, juni) och i mars ett helsidesreportage i det lokala annonsbladet.

Sammanlagt 34 personer var mer eller mindre involverade i kampanjarbetet. Vi hade ett mycket gott samarbete med Rebellmammorna

19 april – Global Strike

Manifestation med FFF. Birgitta och Eva deltog och delade ut EU-information. Inte lika många deltog som 2019 men ganska många ungdomar.

5 juni, manifestation av studieförbund

Studieförbundet höll en manifestation för alla medlemsorganisationer.

Studieförbundet hade ordnat ett bra arrangemang utomhus men det kom få besökare delvis beroende på att vädret var dåligt. Chris, Karin och Birgitta deltog

Möten med kommunledningen

Birgitta och Petter från styrelsen och Anders Gottberg deltog i april och oktober vid möten med kommunalråden Anders Lindh (M) och Lisa Lundberg (S). Efter flera påstötningar fick vi till slut svar på några av de frågor vi ställt under 2023. Vi upplever att kommunen "jobbar på" med olika frågor men saknar struktur i sitt arbete och uppföljning saknas.

Faluförslag - ”Falukommun måste öka tempot i klimatarbetet.”

Efter att Naturskyddsföreningen, under många år, regelbundet träffat kommunalråden under olika styren, kan vi konstatera att Falukommun brister i sitt klimatarbete. Birgitta och Anders har därför under december 2024 lämnat in ett Faluförslag (medborgarförslag)

Sammanfattning: Falukommun brister i klimatarbetet trots antagna mål. Exempelvis följer kommunen inte upp den dominerande utsläppskällan från transporter, och tydliga åtgärder saknas. Kommunens klimatplan och information på hemsidan behöver förbättras, liksom dialogen med medborgarna. För att stärka arbetet föreslår vi att kommunen tar fram en strukturerad klimatplan, en kommunikationsplan och arrangerar minst ett offentligt möte per år för att diskutera klimatarbetet med oss invånare.

Om förslaget får minst 40 röster från kommuninvånarna tas det upp i Kommunfullmäktige, annars avslås förslaget automatiskt. Sista dagen för röstning är 13 mars 2025. Ju fler röster desto mer styrka till förslaget!

Remissvar

Christine och Anders lämnade in en överklagan på Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut om ändring av trafiklösningen till fyrfiligt vid Knutpunkten etc. Överklagan avslogs av förvaltningsrätten med hänvisning till att vi inte hade rätt att överklaga. Vi överklagade beslutet om att inte ha rätt att överklaga till Kammarrätten. Vi stöder oss på Århuskonventionen. Vi har fått hjälp av jurist på Rikskansliet. Frågan är ännu inte avgjord och inte heller själva sakfrågan har ännu prövats.

Yttrande över planprogram för bostadsbebyggelse Sågudden. En medlem med insikter i planprocesser gjorde ett bra utkast till remiss och utkastet fick en del kommentarer (mest positiva) från styrelsemedlemmarna. Chris och Anders bearbetade remissvar baserat på styrelsens kommentarer innan det skickades in. Anders deltog också i samrådsmötet.

Yttrande över detaljplan för nya lägenheter i kvarteret Ringblomman - Anders i samarbete med Sonja Wahlstein. Deltog också i samrådsmöte

Yttrande över detaljplan för ny bostadsbebyggelse på Näset i Vika. Anders i samarbete med boende i området och Rikskansliet.

Debattartiklar, insändare och nyhetsartiklar

- **Insändare: Max 5 plagg är hållbart (DD 5 oktober 2024)**
- **Debatt: Naturskyddsföreningen Falun om snabbmat och stål (FK 6e juni 2024)**
- **Insändare: Vi måste vårda våra hav (DD 13 april 2024)**
- **Vi måste använda vår röst för att bromsa klimatkrisen (DD 19 januari 2024)**

Ängar och slätter

Ängsgruppen som är aktiv i Stadsparken träffades några gånger efter fagningen under våren och efter slåttern för att slutföra det som de större sammankomsterna inte hann med. Dessutom genomfördes viss slyröjning och insatser för att hålla efter invasiva arter. Gruppen har minskat till 3-4 personer, samtliga i pensionsåldern. Gruppen hade ett möte med Region Dalarnas ansvarig trädgårdsmästare och en person från fastighetsförvaltningen. Vårt erbjudande om röjning av smågran utanför själva ängen har inte besvarats. De fyra försöksytor med avtorvning och insådd som gjordes året innan har gett klen resultat. Planerna på bebyggelse intill ängen består

5 maj Fagning i Stadsparken

Niklas Trogen var ansvarig, ytterligare 8 personer, bl. a. Chris Bales från styrelsen deltog. De blev inte färdiga, så ängsgruppen fortsatte med arbetet veckan därpå.

12 maj Fagning i Sågsbo

Mattias Ahlstedt var ansvarig. Fem personer lyckades att få ängen fager. Hässjorna var inte nedtagna. Vi började med att köra bort höet.

27 juli Slätter på ängen i Stadsparken

Ett femtontal entusiastiska och uthålliga personer deltog, varav en familj med tre barn. Mats Bergström var engagerad handledare, han hade med sig knackliar, Mattias hade med sig slipstenen till de "vanliga" liarna. Det underlättade att ha en kunnig ledare som ägnade sig åt att utveckla vår slätterteknik.

3 augusti Slätter i Sågsbo

Tio uthålliga och vana slättergubbar-och gummor deltog. Vädret var vackert och arbetet gick smidigt med slipade liar. Alla var på gott humör och samtalande fritt under arbetet och lunch- och fikarasterna. Det blev en tillfredställande men lång arbetsdag, klart vid sextiden.

Skog

Under 2024 har skogsgruppen i Falun fortsatt att enträget jobba med att inventera skog i Falu kommun och omnejd samt att vidareutveckla både kunskapsläget och metodiken kring arbetet. Under året hjälpte Falu skogsgrupp bl.a. till att inventera och sedermera överklaga femton stycken avverkningsanmälningar från Orsa besparingskog, av dessa femton inhiberade Mark och miljödomstolen tretton av de femton avverkningsanmälningarna. Skogsgruppen har även hjälpt Ljusdalskretsen att inventera skogar. Utöver detta har skogsgruppen inventerat och överklagat diverse avverkningsanmälningar i kommunen, där markägaren i samband med detta dragit tillbaka anmälningarna. Det jobbas även vidare på ett reservatsförslag för ett område ut mot Dådran som inventerades under hösten.

Efter en aktion i Solberga 2023 har tyvärr åtal väckts mot fyra av skogsgruppens medlemmar för egenmäktigt förfarande. Under slutet av året påbörjades jobbet med att skriva remiss på kyrkans skogsutredningar som ska skickas in under 2025.

Föredrag/utbildning

24/4 SLUs Flora- och Faunavårdskonferensen

”Skogen – en källa till stolthet”. Eva deltog, det var välordnat och givande. Inte så många från skogsindustrin var där. Eva

Studiecirkel om klimatet

Klimatcirkeln som startade 2019 med Birgitta från styrelsen som ledare har fortsatt att träffas varannan vecka i Studieförbundets lokaler. Det är 9 personer som deltar.

Utflykter

22 maj

Biologiska mångfaldens dag. Vi ordnade en kvällsutflykt till Kniva och tittade på Större vattensalamander, en av Faluns ansvarsarter. Det blev en fin utflykt med 9 deltagare och kommunens biologer som kunniga och erfarna guider.

15-22 maj

I samband med den biologiska mångfaldens dag ville vi uppmärksamma Falu kommuns naturreservat. Mattias Ahlstedts plan var att springa till samtliga reservat, men blev tyvärr sjuk och avbröt efter några dagar. Han togs ändå emot i Bjursås av många medlemmar och löpturen blev väldigt uppmärksammad i media.

7/9 Svamputflykt i samarbete med Skogsrisikan vid Stångtjärn.

Jon deltog, men tyvärr bara ett 15-tal andra, p.g.a. krock med flera aktiviteter i Falun (Granny goes street bland annat). Vid framtida arrangemang bör datum kollas i förväg för att undvika krock.

21/9 En sinnlig vandring i Slogmyrlokens naturreservat

Christine från styrelsen och medlemmen Kristina Alsegård organiserade denna promenad, som varvades med uppmärksamhetsövningar. Sex personer deltog i eventet, som upplevdes som givande. Ett bra koncept som vi tänker återanvända.

8/12 Adventsfika

Vi bjöd på adventsfika med lussekatter och pepparkakor i Rottnebyskogen. 7 vuxna och några barn kom och fikade och gick ett Rottnebybingo som Eva ordnat. Lågt deltagande kan ev. bero på att julmarknaden vid gruvan ägde rum samtidigt.

Föreningsutveckling

16/1 Medlemsmötet på Gamla Elverket, kl 17.00-18.30

Ett 20-tal personer besökte eventet. Vi presenterade vår verksamhet och satte oss sedan gruppvis utifrån intresse. Skogsgruppen drog till sig flest personer. Det kom både nya och gamla medlemmar, som är nyfikna på vår verksamhet. Vi bjöd på en macka och något att dricka.

14/3 Årsmöte i Studieförbundets lokal

Förutom styrelsen träffades en handfull medlemmar i Studieförbundets lokaler. Efter att de obligatoriska punkterna på dagordningen var avklarade bjöd vi på en god soppa med tillbehör och spelade därefter en kortlek med kunskapsfrågor kring natur och miljö.

Januari- mars - fortsättning på kursen i inkluderande ledarskap

Christine avslutade kursen med föreningsaktiva från hela Sverige. Förutom en resterande träff på zoom blev det en avslutningshelg på rikskansliet i Stockholm. Kursen var givande på många sätt, Christine har fått ny energi och inspiration att axla sin ledarroll.

21/4 Länsstämma i Mora

I samband med stämman gjordes det en naturvandring på Sollerön för att lyssna på grodor. Inga grodor hördes, men Pelle "Präst" berättade fantastiskt fängslande om allt från den tidiga kulturhistorien till flyttfåglarna som mellanlandade på Sollerön. Leif Löwenberg och Anders Gottberg deltog. Gunilla Roos sitter kvar som vår representant ett år till. Styrelsemedlemsantalet ska minska från 14 till 11. Det blir inte längre kretsbundna representanter.

3-5/5 – Rikskonferens i Jönköping

Christine och Birgitta från styrelsen samt Anders Gottberg, Sanna Landgren, Anton Grenholm, Sten Sundin m.fl. från Falukretsen deltog i konferensen. Det var ungefär 500 deltagare och det bjöds på många bra workshops, bland andra **Arne Müller** om Grön omställning med enorma resursbehov i Norrland och **Benedict Hugosson** om organisation för effektiva folkrörelser. Det kommer en ny webbportal till hösten för olika behov inom NSF. Olika inloggningar för styrelse, medlemmar, m. fl. ska göra det enklare att hitta resurser. En mycket inspirerande helg som tydligt visar den stora bredd och den stora kunskap som Naturskyddsföreningen besitter.

9/11 Strategisk planeringsdag

Förutom ett ordinarie styrelsemöte ägnade styrelsen sig åt att vaska fram våra önskemål och mål. Vi planerade samtalen med de politiska partierna och gjorde en gedigen planering av vårens program.

Maja Myrén var med ett tag för att diskutera hemsidan. Signe Rönnegård, anställd på Fältbiologerna var med en del av dagen. Spontant droppade det in några aktiva fältbiologer, som åt lunch med oss.

11/11 Digital inspirationsträff

Christine deltog på en digital inspirationsträff för förtroendevalda i Gävle/Dala. Alla berättade om minst en inspirerande aktivitet från sin krets. Mycket positivt händer!

23/24 november Engagemangshelg

Anders Gottberg deltog i en engagemangshelg i Stockholm. Han inspirerades av många spännande workshops. (Han höll själv ett föredrag om avfall och återvinning av metaller.)

Kretsens kontakt med medlemmar och allmänhet

Hemsidan

Maja Myrén och Jon Frank har hållit hemsidan uppdaterad för att nå medlemmar och allmänheten med information om våra aktiviteter.

Sociala medier

Christine Riedwyl har löpande lagt ut kretsens nyheter på Facebook. Vi har vid större arrangemang även lagt ut betalannonser på Facebook.

Medlemsutskick via e-post

Vi har haft två medlemsutskick via e-post till alla medlemmar som har lämnat sin adress, en inför EU-valet och den andra inför medlemsträffen.

Visitdalarna

Christine Riedwyl har lämnat in relevanta evenemang till Visitdalarna, som lägger ut dem på sitt kalendarium.

Naturskyddsföreningen i Falun

Ordförande:

Christine Riedwyl Gottberg

Chris Bales

Birgitta Johansson

Petter Cohen

Eva Bååth- Holmqvist

Benny Westerlund

Jon Frank

Karin Enocson